

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/686
Toplantı Tarihi/Sayısı : 29.12.2022/24
Karar Numarası : 2022/961
Başvuran : M. A.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Sungurlu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuranın hastaneye sevk sırasında sıkıntılar yaşadığını iddia ettiği başvuru dilekçesi doğrultusunda, 07.06.2022 tarihinde gerçekleştirilen SEGBİS görüşmesinde başvuran özetle:

a) Revire çıkma talebinin muhatap Kurum tarafından 20-25 günde karşılandığını; kulak, göz ve kalbinde sağlık sorunlarının bulunduğu, 14 aydır hastaneye sevkinin gerçekleştirilmediğini,

b) Kurum Müdürü ve Psiko-Sosyal Servis ile görüşme taleplerinin de karşılanmadığını ifade etmiştir.

3. Muhatap Sungurlu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 23.06.2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) Kolluk kuvvetleri tarafından başvuranın hastane ve duruşma sevklerinin düzenli olarak gerçekleştirildiği, sağlık dosyalarından da görüleceği üzere kronik rahatsızlıklarından kaynaklı ilaçlarının düzenli olarak kendisine temin edildiği, dilekçe verdikten 20-25 gün sonra revire çıkartılması gibi bir durumun söz konusu olmadığı,

b) Kurum Müdürü ve Psiko-Sosyal Servis ile görüşme taleplerinin de karşılanmadığına ilişkin iddialarının asılsız olduğu, yapılan işlemlerin personel tarafından yasal mevzuat çerçevesinde gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

4. Başvurandan 17.08.2022 tarihinde alınan yazılı görüşte, başvuran SEGBİS görüşmesi yapmak istediğini belirtmiştir. Söz konusu cevaba istinaden 19.08.2022 tarihinde gerçekleştirilen SEGBİS görüşmesinde başvuran özetle:

a) Kurumumuza yaptığı şikayetten sonra kalp doktoruna ve göz doktoruna sevkinin gerçekleştiğini, mezkûr başvurusuna kadar taleplerinin dikkate alınmaması nedeniyle uzlaşmak istemediğinden şikayetinin halen devam ettiğini,

b) 65 yaş üstü mahpusların cezaevi idaresince resen ve düzenli olarak doktor kontrolünden geçirilmesi gerekmekte iken 72 yaşında olan kendisine bu prosedürün uygulanmadığını,

c) Hiçbir kontrolden geçmeden ilaçlarının sürekli şekilde yenilendiğini ve tedavi edilmeden ilaçlarının yenilenmesinin kendisi için zararlı olabileceği ihtimalinin göz önünde bulundurulması gerektiğini ifade etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17'nci maddesine göre; "Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi

zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."

6. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği" hükme bağlanmıştır.

7. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Kurumun çalışma alanları" başlıklı 24'üncü maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun çalışma alanları arasında sayılmıştır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görev alanları arasında sayılmıştır. Bu kapsamda, başvuranın iddiaları; konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. Somut başvuruda, öncelikle irdelenmesi gereken konu "başvuranın talebine rağmen Kurum Müdürü ve Psiko-Sosyal Servis ile görüşmeler gerçekleştirilemediğine" yönelik iddialardır. Başvurunun esas incelemesi aşamasında muhatap Kurumdan alınan yazılı görüşte başvuranın bu iddialarının asılsız olduğu belirtilmektedir.

10. Anayasa Mahkemesi (AYM), başvurucuların ihlal iddialarını kanıtlayamadığı, temel haklara yönelik bir müdahalenin olmadığı ya da müdahalenin meşru olduğu açık olan başvurular ile zorlama şikayetlerden ibaret başvuruların açıkça dayanaktan yoksun kabul edileceğini belirtmiştir (AYM, Hikmet BALABANOĞLU, B. No:2012/1334, 17/09/2013,§32). Nitekim başvuru dosyası eklerinde yapılan incelemede eldeki somut verilerin değerlendirilmesi sonucunda, başvuranın Müdür ya da Psiko-Sosyal Servis ile görüşme talebine ilişkin dilekçesine rastlanılmamış, öne sürülen iddiaların temelinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla ilgili makam ve servis ile görüşme yapılmadığına ilişkin iddialar bakımından başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir.

11. Başvuruda ele alınması gereken diğer iddia ise başvuranın sağlık hizmetlerine erişim sağlayamamasıdır. Başvuruda, 72 yaşındaki başvuranın revire çıkma talebinin üzerinden 20-25 gün geçtikten sonra revire çıkartıldığı; göz, kulak ve kalp rahatsızlıkları olmasına rağmen 14 aydır hastaneye sevk edilmediği ve muhatap Kurum tarafından doktor kontrolünden geçirilmeden ilaçlarının sürekli yenilediği iddia edilmektedir.

12. 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 27'nci maddesinin birinci fıkrasına göre; "Hükümlü, sağlığının korunması ve salgın hastalıkların önlenmesi için gerekli ve alınmış tedbirlere uymak, kişi sağlığı için tehlike doğuran durumları gecikmeksizin kurum yönetimine bildirmek, kendi ve içinde yaşadığı ortamın temizliğine uygun davranışlar göstermek zorundadır." Mevkûr Kanun'un 71'inci maddesine göre; "Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir." 78'inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına göre; "(1) Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi kurumun hekimi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve

tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır. (2) Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.” 80’inci maddesine göre ise; "Hükümlünün sağlık nedeniyle hastaneye sevkine gerek duyulduğunda durum, kurum hekimi tarafından derhâl bir raporla ceza infaz kurumu yönetimine bildirilir."

13. İncelemeye konu başvuruda, muhatap Kurum başvuranın iddiaların asılsız olduğunu ileri sürerek başvuranın sağlık belgelerini Kurumumuza ulaştırmıştır. İletilen belgelerden; başvuranın 31.01.2022 tarihli revire çıkma talebine istinaden 11.02.2022 tarihinde revire çıktığı, 28.03.2022 tarihli ilaçlarının yenilenmesi talebine istinaden ise 05.04.2022 tarihinde ilaçlarının yenilendiği, düzenli olarak revire çıkabildiği ve aile hekimi tarafından muayene edildiği, aile hekimince hastaneye sevkine gerekli görülerek sevk formu düzenlendiğinde hastane sevklerinin gerçekleştiği, hastaneye sevk edilmediği zaman zarfında aile hekimince sevke gerek görülmemesinin ise Kurum İdaresinin sorumluluğunda olmadığı, ilaçlarının düzenli olarak verildiği, sağlık hizmeti konusunda herhangi bir aksaklık yaşamadığı, bununla beraber ilaçlarının doktor kontrolü olmadan yenilendiğine dair somut bir delil olmadığı değerlendirilmiştir.

14. AİHM, bir kötü muamelenin AİHS'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, Bouyid/Belçika, B. No: 23380/09, 28/09/2015, §86).

15. Sonuç olarak başvuranın revir, hastane ve ilaçlara ulaşım konusunda sıkıntı yaşamadığı, makul süre içerisinde tıbbi ihtiyaçlarının karşılandığı görüldüğünden aşığılayıcı muameleye ve belli bir şiddet seviyesine ulaşan bir kötü muameleye maruz kalmadığı değerlendirildiğinden kötü muamele yasağının "**ihlal edilmediği**" kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHALAL EDİLMEDİĞİNE,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 29.12.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye

